

Universitetet
i Stavanger

Det samfunnsvitenskapelige fakultet

DEN SKJULTE VOLDEN

**En undersøkelse av hvilke årsaker som kan bidra til at
kvinner blir i et voldelig parforhold**

Litteraturstudie basert på kvinners egne erfaringer

Hentet fra nyere forskning

Bachelor i Sosialt arbeid

Kandidat 4044

9968 Ord

2023

INNHALDSFORTEGNELSE

1.0	INNLEDNING.....	4
1.2	Samfunnsrelevans	4
1.3	Sosialfaglig relevans	4
1.4	Problemstilling.....	5
1.5	Oppgavens disposisjon.....	6
2.0	TEORETISK FORSTÅELESERAMME	7
2.1	Definisjon av vold.....	7
2.2	Voldens syklus	8
2.3	Ulike mestrings strategier hos voldsutsatte.....	9
2.4	Redegjørelse av begreper	10
3.0	METODE.....	11
3.1	Fremgangsmåte	11
3.2	Analyse og tolkning	17
4.0	RESULTATER.....	20
4.1	Kjærlighet hos kvinner for voldsutøver	20
4.2	Frykt hos kvinner	20
4.3	Forventninger – opplevde hos kvinner	21
4.4	Individuelle ressurser hos kvinner	21
5.0	DISKUSJON.....	23
5.1	Betydningen av kjærlighet i valget om å bli i forholdet	23
5.2	Når frykten styrer valget om å bli	24
5.3	Betydningen av forventninger til forholdet.....	27
5.4	Tilgang til ressurser og fravær av ressurser hos kvinner	29

5.5 Kildekritikk og metodediskusjon.....	30
6.0 KONKLUSJON	32
7.0 LITTERATURLISTE	33
1. VEDLEGG: SØKEHISTORIKK.....	

1.0 INNLEDNING

Dette bachelorprosjektet setter søkelys mot vold i nære relasjoner. Vold er et omfangsrikt tema, hvor menn og kvinner utsettes for partnervold i heterofile og homofile forhold. Hyppigheten av volden er lik, men den alvorligste volden blir utført av menn mot kvinner (Bredal et al., 2020a, s. 10). Det kan fremstå som et paradoks at kvinner på tross av mishandlingen blir i forholdet. På bakgrunn av dette avgrenses oppgaven til kvinner utsatt for vold av mannlig partner. Kvinner som utsettes for vold er ikke en homogen gruppe. Kvinnene kan komme fra grupper av høyere utdannede til dem med mindre ressurser. De finnes innenfor ulike aldersgrupper, nasjonaliteter, og kulturer som belyser omfanget av volden (Bredal et al., 2020a, s. 11). På verdensbasis opplever hver tredje kvinne vold fra partner i løpet av livet (World health organization, 2021). Norge er et av landene i verden hvor likestillingen har kommet langt, men selv i Norge opplever hver fjerde kvinne vold fra partner ifølge undersøkelsen *vold og voldtekt i Norge* (NKVTS, 2014).

1.2 Samfunnsrelevans

Volden berører ikke bare de som er utsatt for den, men også samfunnet ved økte kostnader. Økte ressurser i form av politi, helseansatte, skole, barnevern, krisesenterhjelp og psykisk og fysisk helsehjelp, kan ses som en konsekvens for samfunnet. En samfunnsanalyse fra 2012 anslo at det koster det norske samfunnet årlig et sted mellom 4,5 og 6 milliarder kroner (Justis-og beredskapsdepartementet, 2013). Et liv uten vold burde vært en selvfølge, men det er stadig et samfunnsproblem. Følgene av dette har ført til økt søkelys hvor, Justis og Beredskapsdepartementet har utgitt en handlingsplan kalt *Et liv uten vold*. Handlingsplanen er å forebygge vold og synliggjøre den, hvor ulike tiltak foreslås. Forebyggende tiltak er et av disse, hvor tanken bak er at tidlig forebygging kan korrigere holdninger, og begynnende voldelig adferd. Kunnskap og kompetanse er avgjørende for å kunne iverksette adekvate og gode forebyggende tiltak. Slik kan volden avdekkes, og bidra til at voldsutsatte og voldsutøver mottar hjelp (Justis-og beredskapsdepartementet, 2013).

1.3 Sosialfaglig relevans

Sosionomens mandat er å bistå mennesker til bedre livskår. De må kunne ta utgangspunkt i personers egne verdier, kunnskaper og ressurser (Fellesorganisasjonen, 2015). Sosialt arbeid

bygger på et menneskeverd hvor alle har like stor verdi, hvor mennesker har rett til et liv uten vold (*FNs verdenserklæring om menneskerettigheter*, 1948). I løpet av studiet mitt har en setning blitt repetert: *Personen i situasjonen*. Det er et kjent faguttrykk som brukes som analyseenhet og handlingsområde innenfor sosialt arbeid. Ved analysing av problemet til individet, og se sammenhengen med samfunnet (*spenningsfelt individ og samfunn*) ses det at problemer ikke oppstår i et vakuum, men har en årsakssammenheng. Problemer kan ikke isoleres til noe ved individet alene, da problemer oppstår og endrer seg over tid etter som samfunnet endres (Ellingsen et al., 2021, s. 15; Levin, 2021, ss. 10–11). Vold i nære relasjoner og konsekvensene av dette, er et alvorlig folkehelseproblem. Å være utsatt for vold kan gi både kortsiktige og langsiktige psykiske og fysiske helsemessige plager (Bredal et al., 2020a, s. 14). Kvinner som har vært utsatt for vold kan ha symptomer på traumer (Norsk psykologi forening, 2018). Tar ikke sosialarbeidere høyde for at kvinnene kan ha ulike reaksjonsmønstre som følge av volden, kan sosialarbeidere mistolke kvinners traumereaksjoner. Slik kan føre til stigmatiserende tanker og holdninger om at det er noe galt med kvinnene eller deres egenskaper (Goffman, 2009, s. 20).

Forskrift for rammeplan for sosionomer sier at de må kunne sette brukernes behov i sentrum, de skal utøve respekt for brukernes egen kunnskap og personlige valg. Sosionomen må ha respekt for livets ukrenkelighet, respekt for menneskets egenverd og solidaritet med de svakstilte (Utdannings- og forskningsdepartementet, 2005). Innenfor sosialt arbeid snakker en om å starte *der klienten er*. Mange sosialarbeidere opplever tidspress, som kan medføre en opplevelse av mangel på tid. Det kan skape dårlige relasjoner hvor en kan miste relevant informasjon for å kunne sette seg inn i personens situasjon. Skal en kunne gi hjelpen som behøves, må en lytte for finne ut hva personen trenger hjelp til, og ta det i vedkommende sitt tempo. Slik kan en sammen jobbe for felles mål (Levin, 2021, ss. 94–95). Min opplevelse er at valgt tema er relevant innenfor sosialt arbeid, da muligheten for å møte voldsutsatte kvinner på ulike arenaer hvor sosialarbeidere utfører sin profesjon er til stede.

1.4 Problemstilling

På bakgrunn av helsepolitiske føringer/forskning om kvinner som utsettes for vold i nære relasjoner ønsker jeg å få mer kunnskap om: ***Hvilke årsaker kan bidra til at kvinner blir i et voldelig parforhold?***

1.5 Oppgavens disposisjon

Innledningsvis vises det til hvorfor vold i nære relasjoner hvor menn er voldsutøver, og kvinner offer er viktig å belyse innenfor sosialt arbeid. I teoridelen belyses temaet vold. For å tillegge kunnskap innenfor temaet vold leste jeg bøkene: Meningen med volden (Isdal, 2018), Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge (Bredal et al., 2020b) og Vold i nære relasjoner, diskurser og fenomenforståelse (Lillevik et al., 2019). For å kunne knytte temaet til sosialfaglig relevans leste jeg boken Sosionomen i situasjonen (Ellingsen et al., 2021). Teorier om vold bidrar til å forstå å drøfte problemstillingen. Metodekapittelet redegjør for arbeidsprosessen og studiens design. Videre presenteres resultatene i en kort sammenfatning som viser til årsaker til at kvinner blir i et voldelig forhold. Resultatene diskuteres så under nye overskrifter i nytt kapittel, som viser funn knyttet opp mot teori, og hvordan funnene kan forstås. Diskusjonskapittelet avsluttes med en kort kildekritikk og metodediskusjon. Avslutningsvis gis en konklusjon som peker på problemstillingen og de utfordringer kvinner som lever i voldelig parforhold står i.

2.0 TEORETISK FORSTÅELSESRAMME

2.1 Definisjon av vold

Vold og dens definisjon kan over tid og sted variere. Norge er flerkulturelt, og mangfoldet kan være med å øke forskjellene i synet på vold. Hva noen mennesker definerer som vold kan andre definere som noe annet. Betegnelsen av vold og hva som anses som vold kan variere fra land til land, men også innenfor grupper i de ulike landene. Hvilke perspektiv hver enkelt har, hvordan en er opplært, og hva som anses som normalt i deres kultur kan påvirke synet en har (Lillevik, 2019a, s. 23). En skal ikke langt tilbake i norsk historie hvor vold mot egen familie ble bagatellisert, og sett på som husbråk (Bredal et al., 2020a, ss. 9–16). Ikke før i 1970 ble partnervold satt på dagsorden av kvinnebevegelsen, og har siden vært en viktig del av kampen for likestilling av kvinners menneskerettigheter (Bjørnholt, 2020, s. 32).

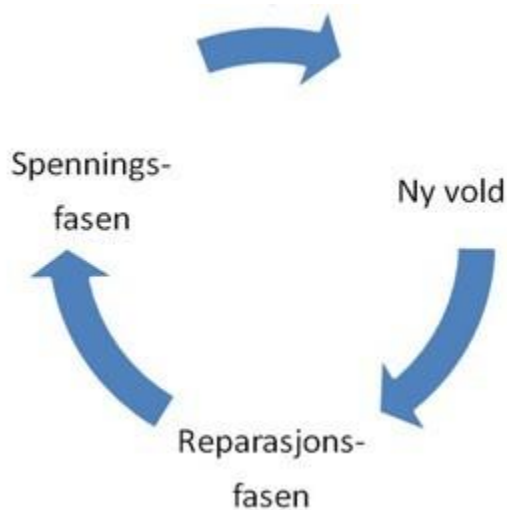
Vold er et makt middel og er hierarkisk, som vil si at den går ovenfra og ned. De fleste menn vil være fysisk sterkere enn kvinnen som gir mannen et overtak. Vold kan være svært effektiv for den som utfører den ved å skremme andre til å følge deres vilje (Isdal, 2018, s. 74). Kvinner som opplever partnervold omtales ofte som offer. Offer er den som volden rettes mot. Fra lett ubehag til dødsangst kan volden oppleves for kvinnen som rammes (Isdal, 2018, s. 138). Det finnes ulike definisjoner av vold, men Per Isdals definisjon fant jeg mer passende: «*Vold er enhver handling rettet mot en annen person, som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutter å gjøre noe den vil*» (Isdal, 2018, s. 7).

Da oppgaven skildrer vold i nære relasjoner mot kvinner, nevnes noen av voldsformerne kvinner blir utsatt for. **Fysisk vold:** Er bruk av fysisk makt rettet mot en annen person, som slag, spark, kvelning, rive i hår, arm eller klær, kasting av gjenstander, og holde en person fast og i verste utfall, drap. **Psykisk vold:** Kan være sarkastiske kommentarer, latterliggjøring, taushet, trusler om bruk av fysisk vold, Isolering, utestenging eller direkte nedlatende kommentarer som er ment for å såre. **Latent vold:** Er muligheten for at vold kan bli brukt. Har en person brukt vold tidligere, kan det være nok med et blick, eller høy stemmebruk som gjør at den voldsutsatte lever i frykt for gjenopplevelse av volden. **Materiell vold:** Kasting av inventar, knuse gjenstander, slå hull i dører og liknende. Denne formen for vold kan oppleves skremmende og skape redsel og

frykt, spesielt hvis voldsutøver også har brukt fysisk vold tidligere. **Økonomisk vold:** Er å begrense den andres tilgang på penger og midler, og utføres som en form for sosial kontroll og makt ovenfor den annen part. **Sosial vold:** Brukes for å begrense annens relasjoner, aktiviteter og bevegelsesfrihet (Isdal, 2018, ss. 41–68; Lillevik, 2019a, ss. 18-19–20).

2.2 Voldens syklus

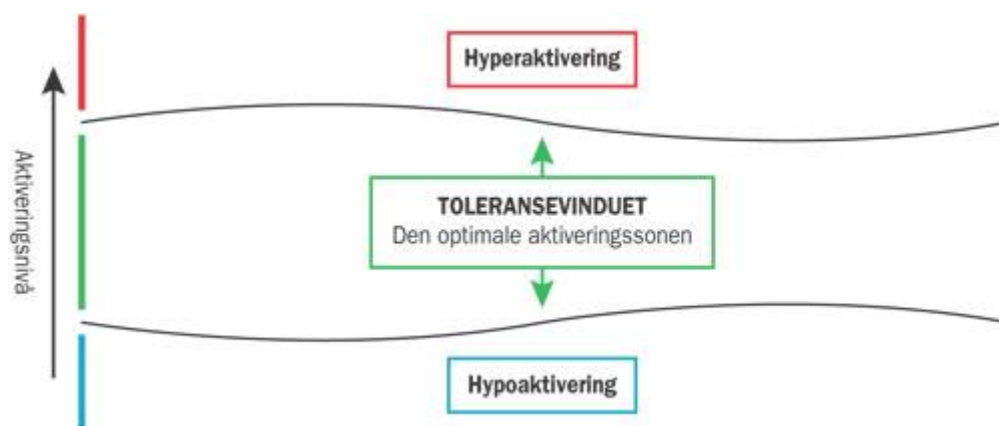
Walker (1979) beskriver vold i parfold som en syklus i tre faser. Disse fasene gjentar seg og blir derfor en syklus. Etter voldsepisoden uttrykker ofte voldsutøver angert, som kan føre til en reparasjonsfase hvor det kan føles godt for offeret. Når voldsutøver viser tegn på angert kan det tenkes et håp om at volden ikke skal gjenta seg. Offeret kan velge å tilgi, og se på angeren som en positiv side hos partneren. Etter en stund kan dette endre seg til at en kommer i spenningsfasen hvor offeret kan føle at alt er utrygt og være konstant på vakt før spenningsfasen ender i ny vold (Alta krise- og incest senter, u.å.).

Voldsirkelmodell (Norsk psykologi forening, 2018).

2.3 Ulike mestrings strategier hos voldsutsatte

Voldsutsatte kan ty til ulike strategier som: **Unngåelsesadferd** og **Hyperaktivering**. Det kan være bevisst for å beskytte seg selv, men også ubevisst da kroppen husker tidligere farer. Når offeret befinner seg i denne situasjon kan de føle avmakt, og for å gjenvinne følelsen av kontroll kan offeret midlertidig løse dette ved å unngå steder, mennesker eller situasjoner (Klinikk for krisepsykologi, u.å.). Hva som tolereres kan oppleves ulikt hos personer, men også ut fra dagsform. Toleransen kan illustreres i et vindu hvor blå er nederst, grønn midten, og rød øverst. I det grønne feltet kan en resonnerer godt, løse praktiske og følelsesmessige dilemmaer og oppgaver. I det røde feltet er man hyperaktivert. Hjerter, respirasjonsfrekvens og muskeltonus er da forhøyet. Her kan kamp eller fluktresponsen slå inn. Hyperaktivering kan forårsake forskjellige reaksjoner som: Uro, aggresjon, utagering, impulsivitet og tankekjør. I det blåe feltet vil hjerter, respirasjonsfrekvens og muskeltonus gå ned. Her kan frys mekanismen slå inn, en kan bli nummen, fjern, føle tomhet og stenge seg av fra omverdenen (Lillevik, 2019a, ss. 295–296).

«Toleranse modellen tilpasset fra Nordanger, 2012; Ogden, Minton & pain, 2006» (Lillevik, 2019b, s. 295).

2.4 Redegjørelse av begreper

Skam: «Forstås som en selvbetruktende, selvkritisk følelse som er betinget av andre menneskers vurderinger og holdninger» (Barstad, 2014, s. 84).

Stigma: Goffman sier stigma er en egenskap, som er dypt diskrediterende. Stigma brukes til å bemerke en persons egenskap slik at den skiller seg ut fra andre. Å bli stemplet slik henviser til en feil, svakhet eller brist hos vedkommende (Goffman, 2009, s. 20).

Stereotypi: Er noe de fleste har i en eller annen form. Det kan være alt fra livssyn, politikk innvandrere og liknende. En har gjort seg opp en mening om et emne eller menneske uten at det finnes empirisk grunnlag for holdningene eller meningene (Helgesen, 2008, ss. 247–248).

Empati: Er evnen til å kunne leve seg inn i en annen persons følelsesmessige opplevelser og forstå dens reaksjoner (Røkenes & Hanssen, 2012, s. 150).

Twitter: «Er en mikrobloggingstjeneste og nettsamfunn som lar brukerne sende og lese andres meldinger som på engelsk kalt *tweets*» (Wikipedia, 2023).

Hashtag: «(engelsk: hashtag) er symbolet # («hash») etter fulgt av et ord eller frase – uten mellomrom mellom symbolet # og påfølgende bokstaver eller tall. En emneknagg tilfører metadata og knytter meldinger sammen. Bruken forenkler søk i sosiale nettverk som Twitter» (Wikipedia, 2022).

3.0 METODE

I denne oppgaven har jeg benyttet litteraturstudie som metode. Jeg vil belyse problemstillingen: ***Hvilke årsaker kan bidra til at kvinner blir i et voldelig parforhold?*** Dette vil jeg gjøre ved hjelp av tre vitenskapelige artikler, hvor jeg kritisk vil gå igjennom dem, for så beskrive disse ved å vise den systematiske planlagte prosessen. Til slutt vil jeg vise en sammenfatning av temaet basert på egne resultater, teori og annen forskning. Dette vil kunne bidra til en økt forståelse om hvorfor kvinner blir i voldelig parforhold (Thidemann, 2019, ss. 77–78).

3.1 Fremgangsmåte

Søkene ble gjennomført fra 3 - 17 januar 2023. Jeg fulgte anbefalingen for litteraturstudie av Thidemann (2019), og startet med innledende søk for å orientere meg om hva som var skrevet om valgt tema (Thidemann, 2019, s. 81). Som anbefalt av Thidemann (2019) valgte jeg å se på tidligere bacheloroppgaver og artikler (Thidemann, 2019, s. 81). Da jeg var interessert i årsaker som bidro til at kvinner ble i et voldelig parforhold lette jeg etter det. Jeg så på referanselistene som var oppgitt, og om det var noe jeg kunne bruke. Her fant jeg kun bøker om emne som kunne brukes da artiklene var eldre enn fem år. I begynnelsen søkte jeg i databasene Oria og Idun, hvor søkene ble gjennomført på norsk. Etter tips fra studiestedet ble søkebasen Academic search premier inkludert hvor søkene ble gjennomført på engelsk. Etter innledende søk i de forskjellige databasene opplevde jeg å finne mye om temaet vold, men ikke relevant for problemstillingen min, eller av sosialfaglig relevans. Artiklene var for gamle, og viste ikke til årsaker for at kvinner ble i forholdet. Deretter startet jeg med systematisk søk hvor problemstillingen var retningslinjen for søkene mine. Jeg startet å avgrense søkene etter fagfellesvurderte artikler fra 2017 til 2023. Ved å avgrense søkene fikk jeg færre treff, som vises i: 1.Vedlegg.

Søkeprosessen fant sted ved hjelp av Pico-skjema. Jeg har inkludert (P)Person og problem, (I) Intervention, og (O)Outcomes. I dette tilfellet vil jeg vite hvilke årsaker som bidro til at kvinner ble værende i forholdet, hvor de ble utsatt for vold av mannlig partner. Jeg har ekskludert (C) da jeg ikke skal sammenligne eller finne alternative tiltak (Thidemann, 2019, s. 84).

Tabell 1: Pico skjema.

(P)Population/Patient/Problem	(I)Intervention	(O)Outcomes
Kvinner utsatt for vold i nære relasjoner hvor mannlig partner er voldsutøver	Årsaker som bidrar til at kvinner blir i forholdet	Blir i forholdet
Kvinner fra ulike aldersgrupper		
Kvinner fra ulike nasjonaliteter og etnisitet		
Kvinner med og uten barn		

Fritt etter (Thidemann, 2019, s. 84).

Inklusjonsteorien var alle kvinner i alle aldersgrupper, som hadde blitt utsatt for vold av mannlig partner, enten de hadde bodd sammen eller ikke, og alle varigheter av lengden volden pågikk. Jeg hadde bestemt meg for tema og problemstilling før søkeprosessen startet. Det medførte at jeg tidlig ekskluderte vold mellom likekjønnede forhold, vold fra foreldre mot barn, vold fra barn mot foreldre, og vold fra andre familiemedlemmer eller slektninger. Jeg ønsket å få frem kvinners egne erfaringer, og hvilke årsaker de oppga for at de hadde blitt værende i forholdet. Jeg har ikke studert om det var noen forskjeller på årsaker til at noen ble kort eller lengre i forholdet, kun årsaker til at de valgte å bli. Da jeg fant 3 artikler som virket relevante så jeg etter en Imrad struktur (Introduksjon, Metode, Resultat, Diskusjon), og et sammendrag (Abstrakt), for å vite om artiklene var kvalitetssikret (Thidemann, 2019, s. 30). Tabell 2 beskriver nærmere inklusjons- og ekskluderingskriterier.

Tabell 2: Inklusjons- og eksklusjonsteorier.

Inklusjonskriterier	Eksklusjonskriterier
Fagfellesvurdert	Ikke fagfellesvurdert
Vitenskapelige artikler	Fagartikler
Utgitt siste 5 år	Eldre enn 5 år
Voksne	Barn
Kvinner – alle nasjonaliteter	Menn – alle nasjonaliteter
Heterofile	Homofile
Relevant for sosialt arbeid	Ikke relevant for sosialt arbeid
Kvalitativ Forskning	Kvantitativ forskning
Kombinert metode av kvalitativ og kvantitativ	Blir ikke i forholdet
Blir i forholdet	
Engelsk, norsk, svensk eller dansk språk	
Kvinnenes egne opplevelser	

Valgte artikler fant jeg tidlig i søkeprosessen. Da jeg leste dem, var inklusjons og eksklusjons kriteriet og problemstilling filteret mitt. Samtidig som jeg leste artiklene la jeg dem inn i litteraturmatriser som anbefalt av Thidemann (2019). Jeg opplevde det som et nyttig hjelpemiddel som ga meg oversikt over hensikten med hver enkelt artikkel, metode og utvalg (Thidemann, 2019, s. 95). Under presenteres de 3 artiklene i tabell 3-5.

Tabell 3: Artikkel 1.

Artikkel 1: Norge	(Bang-Olsen et al., 2022) Voldsutsattes kvinners oppbruddsprosesser <i>Fokus på familien 3-2022 (234-252)</i> doi.org/10.18261/fokus.50.3.5
Hensikt	Å utforske hvordan det er for kvinner å forlate en partner som utsetter dem for vold.
Metode	Kvalitativ metode, med semistrukturerte dybdeintervju mellom 50 minutter og 2,5 timer.

Utvalg	6 kvinner som har forlatt partner som utsatte dem for psykisk og fysisk vold. Hvor tre kvinner hadde majoritetsnorsk bakgrunn, og tre kvinner som hadde bodd i Norge fra tre til seks år. Fire av kvinnene hadde barn og omsorgsansvar for dem. Fem var i et heteroseksuelt forhold, og en av kvinnene med majoritetsnorsk bakgrunn var i et likekjønnet forhold. Forholdene hadde vart mellom 3 og 20 år.
Resultater	Resultatene viste at en utrygghet for fremtiden kan føre til avhengighet av partneren. Brudd kan utsettes på grunn av forventninger til parforholdet som varig og forpliktende, og gjennom normalisering av volden. Kvinnene beskrev også ulike vendepunkter som kunne utløse bruddet, som for alle mødre innebar å beskytte barna. Oppbruddsprosesser innebærer å finne best mulig løsning for alle involverte partner, i tillegg til å få livet til å fungere så godt som mulig i en vanskelig situasjon.
Kvalitet	Fra et fagfellesvurdert tidsskrift av nyere dato. Forfatterne redegjør nøye for fremgangsmåte.
Etikk	Forfatterne redegjør for etisk godkjenning, og viser til anonymisering av all identifiserbar informasjon og detaljer. Kvinnene er gitt fiktive navn som en del av den etiske overveiingen.
Relevans	Studiens hensikt viser til fokus som dreier om kvinners håndtering som en aktiv prosess for å bryte ut av et voldelig parforhold. Den viser at brudd kan forekomme i faser, og at det er flere årsaker til at det tok tid til å forlate partneren. Dette gjør den svært relevant for min problemstilling.

Tabell 4: Artikkel 2.

Artikkel 2: Australia	Bruton og Tyson (2018) Leaving violent men: A study of women's experiences of separation in Victoria, Australia <i>Australian & New Zealand Journal of Criminology</i> (339-354) doi.org/10.1177/0004865817746711
Hensikt	Å øke forståelsen av kompleksiteten i kvinners beslutningsprosesser og handlefrihet under avgangsprosessen (Som vil si prosessen for å bryte ut av forholdet), som påvirket av kognitive og adferdsmessige prosesser, men

	<p>også formet av kjønns makt og tvangskontroll gjennom hele forholdet, som ofte eskaleres etter separasjon.</p>
Metode	<p>Kvalitativ metode med semistrukturerte intervjuer.</p> <p>Gjennomført ansikt til ansikt eller via telefon etter deltakers ønsker.</p> <p>Varighet mellom 25 min og over halvannen time.</p>
Utvalg	<p>12 kvinner fra 25 til 59 år. Inklusjonskriterie: Alle fra heteroseksuelle forhold som hadde brutt med tidligere partner, hvor alle hadde bodd sammen med partneren. Lengden på forholdene varierte 1,5 år til 28 år.</p> <p>Tre fjerdedeler av kvinnene hadde barn.</p>
Resultater	<p>Resultatene viste tydelig at kvinnene opplevde et mønster av fysisk, emosjonell, verbal og økonomiske mishandling av sine partnere samt gjentatte forsøk på å kontrollere deres bevegelser og samspill med andre.</p> <p>Dette skapte en frykt for økonomiske problemer hvis de brøt ut samt frykt for eget liv, og frykt for hevn vold mot barn hvis de gikk.</p> <p>Resultatene viser at det var både frykt som fikk dem til å bli, komme tilbake og forlate partner.</p>
Kvalitet	<p>Fra et fagfellevurdert tidsskrift av nyere dato. Forfatterne redegjør nøye for fremgangsmåte. De redegjør også for de mulige begrensningene ved studien da utvalget av kvinnene ble selektert (Kvinnene ble alle rekruttert gjennom vold i nære relasjoner eller juridiske tjenester), og at dette må en ta hensyn til ved tolkning av resultatene.</p>
Etikk	<p>Intervjuene ble lagt til rette for tidspunkt som var praktisk for deltakerne.</p> <p>De fikk selv velge om de ville ha intervjuet fjes til fjes eller via telefon.</p>
Relevans	<p>Studien vil øke forståelsen at det er komplekst å forlate en voldelig partner.</p> <p>Den viser til flere årsaker til at kvinner både går, blir og returnerer til en voldelig partner, som gjør den særdeles relevant for min problemstilling.</p> <p>Forståelsen om at kvinner bare kan bryte ut av forholdet og slik bli fri fra vold, vil denne artikkelen vise at det forekommer makt og kontroll igjennom hele forholdet og at ved å forlate kan voldens omfang og alvorlighetsgrad øke.</p>

Tabell 5: Artikkel 3.

Artikkel 3 USA	Storer et al (2021) “Leaving Was a Process, Not an Event”: The Lived Experience of Dating and Domestic Violence in 140 Characters <i>Journal of Interpersonal Violence</i> (NP6553-NP6580) doi.org/10.1177/0886260518816325
Hensikt	Å systematisk undersøke de selvrappporterte årsakene til å bli i et voldelig forhold diskutert av Tweeters som brukte # Why i stayed hashtaggen.
Metode	Kombinert kvalitativ og kvantitativ metode, hvor de undersøkte hvordan overlevende/ofre opplevde sine erfaringer med vold i nære relasjoner, ved bruk av innsamling av data.
Utvalg	Personer som hadde levd med voldsutøver, og som kunne skrive på engelsk.
Resultater	Som svar på # Why i stayed delte tweetere over hele verden kort om de ulike følelsesmessige, strukturelle og mellommenneskelige barrierer de møtte som gjorde det vanskelig å forlate den voldelige partneren.
Kvalitet	Fra et fagfellesvurdert tidsskrift av nyere dato. Forfatterne redegjør nøye for fremgangsmåte. De viser også til begrensninger ved metoden at Twitter brukere ikke er et representativt utvalg, og at enkeltpersoner bruker denne plattformen på en rekke forskjellige måter, i tillegg til at forskerne kan ha manglende evne til å oversette uttrykksikoner det vil si (smilefjes, hjerter og liknende) som kan gjøre at forskerne mister viktige biter av kontekst.
Etikk	Verken navn eller demografisk sted blir gjengitt, slik at en ikke kan finne ut sensitiv informasjon om Tweeterne.
Relevans	Studien vil vise at det er komplekst å forlate et voldelig forhold, og at det kan være flere årsaker til dette, som gjør den utmerket for min problemstilling. Den setter også søkelys på hvordan kunnskap om vold kan fjerne stigmatisering, og fjerne synspunkter som holder den voldsutsatte ansvarlig for volden, som kan forekomme hos befolkning generelt, men også hos tjenesteutøvere.

3.2 Analyse og tolkning

Jeg benyttet *Thematic analysis: A simplified approach* som er anbefalt for å summere litteratur for de med liten erfaring. Jeg fant dette som et nyttig verktøy, og det ble justert ut fra mine preferanser. Problemstillingen var i tankene under hele prosessen, og ble veiviseren i analyseprosessen. Jeg foretok flere tilbakeblikk på problemstillingen, for å sikre at artiklene jeg valgte var av relevans innenfor tema og fag. Jeg brukte markeringstusjer og strekte under ord og setninger, hvor jeg kodet årsakene i ulike farger. Da jeg fant årsaker, skrev jeg de ned i en notatbok. Teksten på hver artikkel og årsakene som fremkom ble så notert i denne (Thidemann, 2019, ss. 93–99).

Etter gjennomgangen av artiklene, valgte jeg å sette årsakene til hvorfor kvinner forblir i et voldelig parforhold inn i en tabell for å skape oversikt. Artiklene ble nummerert for å skille de fra hverandre. Slik vekslet jeg frem og tilbake for å se om årsakene ble plassert til rett artikkel. Dette vises nedenfor i tabell 6.

Tabell 6: Sammenfatning av årsaker oppgitt i artiklene.

Artikkel 1.	Artikkel 2.	Artikkel 3.
Kjærlighet	Kjærlighet	Strukturelle Faktorer
Økonomi	Håp	Skyld
Utrygghet	Frykt	Økonomi
Skam	Trusler	Barna
Forpliktelse	Utrygghet	Arten av misbruket
Normalisering	Risiko	Frykt
Barnefordelingstvist	Offentlige holdninger	Papirløse
Familieforhold	Tryggere å bli versus forlate	Kulturelle forventninger
Empati		Stigma
Ressurser		Håp
Stereotypier		Religion
Frykt		Identifiserte seg ikke som-offer
		Familiesamhold

Det var ulike årsaker til at kvinnene ble i forholdet hos mannen som utøvde vold. Noen av årsakene var like i de forskjellige artiklene, mens noen skilte seg ut, slik det vises i tabell 6. Årsakene ble tolket på ny ved hjelp av tabellen ovenfor og mine valg av artikler. Jeg plasserte årsakene i ny tabell med 3 overordnede tema som vises i tabell 7 under.

Tabell 7: Sammenfatning av tema.

Tema fra artiklene	Sammenfattet tema
Kjærlighet Håp Empati Normalisering Forpliktelse	Kjærlighet hos kvinner for voldsutøver
Frykt Risiko Tryggere å bli versus forlate Trusler Stereotypier Strukturelle Faktorer Skyld Offentlige holdninger Skam	Frykt hos kvinner
Familieforhold Familiesamhold Barna Religion Kulturelle forventninger Arten av misbruket Identifiserte seg ikke som offer Stigma	Forventninger – opplevde hos kvinner

Økonomi	Individuelle ressurser hos kvinner
Ressurser	
Utrygghet	
Barnefordelingstvist	
Papirløse	

Jeg fant stor verdi av å sette årsakene inn i tabellen slik som anbefalt av Thidemann (2019). Dette hjalp meg i analysen av resultatene på ny, og hvordan jeg skulle sammenfatte dem under overordnet tema. Da jeg skulle plassere årsakene under tema, ble fargekoder benyttet for å se hvilke årsaker som ble repetert. Slik opplevde jeg å få en dypere forståelse av resultatene. Årsakene ble flyttet flere ganger i tabellen, og overskrifter under det sammenfattede tema ble forandret flere ganger for å kunne presentere dem videre (Thidemann, 2019). I resultat kapittelet følger en kort redegjørelse over årsaker kvinnene oppga for at de ble værende i et voldelig parforhold.

4.0 RESULTATER

4.1 Kjærlighet hos kvinner for voldsutøver

Kjærlighet, og følelser for voldsutøver var en årsak som var fremtredende i kvinnenes begrunnelse for å bli værende i voldelig parforhold. Kvinnene beskrev det som vanskelig å forlate partneren, da de på tross av volden hadde sterke følelser for ham (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018). Enkelte kvinner trodde at mannen var psykisk syk og trengte deres hjelp, de hadde håp om at partneren skulle bli frisk og søkte etter årsakssammenheng. Som en kvinne skrev på twitter under #Whyistayed: *``I thought he would go back to being the charming & romantic person I first met``* (Storer et al., 2021). Slik jeg forstår det kan det synes som voldsutsatte kvinner ikke gir opp håpet om kjærligheten.

4.2 Frykt hos kvinner

Studiene viste at kvinnene hadde flere typer frykt. De viste til frykt for å bli i forholdet, men også frykt for å forlate voldsutøver. Noen tenkte at det var tryggere å bli enn å forlate partneren da de hadde blitt truet på livet, eller truet med at familiemedlemmer skulle drepes hvis de gikk. Andre bestemte seg for å fortsette forholdet etter brudd, da volden hadde eskalert slik at de følte at livet sto i fare om de ikke gikk tilbake (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). En av kvinnene uttalte seg slik: *`` I guess when i was at home i could always judge exactly where his mind was at the time. I felt safer in a way because I could always judge how dangerous the situation was, whereas once I left I wasn't able to judge his mental state at the time. It made it perhaps more frightening``* (Bruton & Tyson, 2018, s. 349).

Kvinnene oppga at de var redd for å bli møtt med stereotypiske holdninger, som at de selv var skyld i volden siden de ikke valgte å bryte ut av forholdet. Andre var redd for å ikke bli trodd fordi de ikke hadde fysiske bevis. Flere viste til skam over av å bli utsatt for vold, og fryktet hva andre ville tro om dem (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021).

Kvinnene som skilte seg ut i studiene med en annen type frykt var enkelte innvandrere. Noen av disse kvinnene hadde ikke papirer, og fryktet å bli deportert ut av landet om de valgte å forlate partner (Storer et al., 2021). Både majoritets og minoritets kvinnene var redd for å bli møtt med stigmatiserende syn og holdninger av offentlige instanser. Kvinner som hadde barn oppga frykten for barnefordelingstvist, hvor de samlet inn beviser siden de var redd at far kunne få

omsorgen for barna. Enkelte nevnte også bekymring for å miste barna til barnevernet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018).

4.3 Forventninger – opplevde hos kvinner

Årsakene til at kvinnene ble i forholdet var forventninger, slik jeg tolket informasjonen. De hadde forventninger til forholdet, da de investerte mye av tiden sin i det. De opplevde en forpliktelse i å bevare familien som en enhet, hvor noen tenkte at barna burde vokse opp sammen med far. Andre opplevde at familien hadde forventninger om at de skulle løse problemene sine og bli hos den voldelige partneren (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021). En av kvinnene uttalte det slik: `` *De sa bare vent litt, det ordner seg sikkert. Han er sikkert stressa. Har mye press på seg. Så bare prøv og hjelp han så vil det sikkert gå bedre* `` (Bang-Olsen et al., 2022, s. 244). Andre resultater dreide seg om avvisning når kvinnene oppsøkte hjelp. En kvinne postet en tweet som lød følgende: `` *People i turned to for help said i was abandoning my family-hurting and betraying them-and that i just needet to forgive* `` (Storer et al., 2021, s. 6569). Enkelte av kvinnene oppga at de ikke hadde sett seg selv som offer, da omfanget av volden ikke alltid var like alvorlig. Kvinnene hadde betraktet seg selv som sterke, og hadde et syn om forventninger fra samfunnet at dette kun skjedde svake kvinner. Andre nevnte at de var redde for å miste støtte fra familie og religiøse ledere (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021).

4.4 Individuelle ressurser hos kvinner

Studiene viste at manglende ressurser hos enkelte kvinner var en medvirkende årsak til at de ble i forholdet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Det var alt fra økonomiske bekymringer, utdanning, arbeidstilknytning og nettverk som spilte inn i valget om å bli. Enkelte av kvinnene hadde lite eller ingen utdanning, eller tilknytning til arbeidslivet. Andre nevnte at de var redd for ikke ha noe sted å bo eller oppholde seg om de valgte å forlate partner (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021). Blant kvinnene som ikke var født i landet, men hadde innvandret var det noen med lite tilknytning til samfunnet, hvor noen bekymret seg for å ikke ha familie eller venner som kunne hjelpe dem (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Mange av kvinnene bekymret seg for sin fremtidige økonomi, hvor noen av ofrene hadde menn som styrte økonomien. En kvinnes tweet lød slik: `` *He ruined my credit, and I had no idea how to support my kids and I* `` (Storer et al., 2021, s. 6566). Jeg tolker

det som utfordrende for kvinner med omsorg for barn å forlate partneren når de er økonomisk avhengig av ham.

5.0 DISKUSJON

Med bakgrunn i temaene som ble presentert i resultatbeskrivelsen og studiens teoretiske forståelsesramme drøftes følgende knyttet til: ***Hvilke årsaker kan bidra til at kvinner blir i et voldelig parforhold?***

5.1 Betydningen av kjærlighet i valget om å bli i forholdet

“The first time he hits you, you tell yourself it was an isolated incident. He’s remorseful. You forgive. Life is normal again” (Storer et al., 2021, s. 6567).

Kjærlighet var en gjentakende årsak til at kvinnene ble værende i voldelige parforhold (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018). Ved kjærlighet til partneren slik som resultatene indikerer, tenker jeg at kvinnene opphevede de positive sidene ved ham. Det kan ha medvirket til høye tanker om ham, og at de negative sider eller handlinger fra partner ble ned dysset. Bjørnholt (2020) nevner kjærlighetspråket hvor utøveren av volden manipulerer gjennom å vise kjærlighet for å trumfe sin vilje. Videre sier han at det viser seg å være et effektivt middel da de fleste relasjoner dannes med et ønske om gjensidig kjærlighet (Bjørnholt, 2020, s. 35). Egne resultater viste at ved å bli manipulert, opprettholdt noen kvinner kjærlighet for mannen på tross av voldsutøvelse (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018).

Håp og forpliktelse var årsaker til at kvinner ble (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018). Mitt syn er at mennesker forsøker å kun vise sine positive sider, og egenskaper i starten av et forhold. På denne måten kan partnerens voldelige side ikke blitt vist før kvinnen utviklet følelser for ham. Hvis mannen kun viser sine positive sider i begynnelsen av forholdet, vil det ikke nødvendigvis samsvare med hvordan ting utvikler seg over tid. Dette kan skape et håp for kvinnen om å få tilbake den mannen hun forelsket seg i, og medføre at hun blir i forholdet. Dette poengteres av Bjørnholt (2020) hvor hun skriver at det kan oppleves vanskelig å bryte ut da kvinner kan tenke at de selv valgte å gå inn i forholdet, og at kjærlighet er hardt arbeid. Slik fortsetter de å jobbe for å bevare kjærligheten og forholdet (Bjørnholt, 2020, ss. 36–37). Isdal (2018) hevder at å oppgi kjærligheten er noe av det vanskeligste vi kan gjøre, da en ofte har investert mye tid og krefter i forholdet, og at kvinner kan føle på skam ved å miste kjærligheten (Isdal, 2018, s. 259). Videre sier Isdal (2018) at mannen på sin side kan be om unnskyldning og

komme med gaver i håp om forsoning (Isdal, 2018, ss. 259–260). Ifølge voldssirkelmodellen og Isdal (2018) kan kvinner tolke dette som tegn på kjærlighet fra mannens side, og slik kommer hun inn i reparasjonsfasen hvor kjærligheten føles god og sterk. Slik kan håpet om at volden ikke skjer igjen øke (Isdal, 2018, ss. 259–260; Norsk psykologi forening, 2018).

Empati for voldsutøver, og ønske om å hjelpe var årsak til at kvinner ble (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Mine ideer er at noen kvinner utøver omsorg hvis de anser partneren som psykisk syk. Med tanker som at volden har opphav i undertrykte følelser fra oppvekst, eller av tidligere traumer, kan kvinnene normalisere volden og utøve omsorg på tross av volden. Bjørnholt (2020) indikerer at mennesker som lever med partnervold kan innta en omsorgsrolle for partneren. (Bjørnholt, 2020, ss. 40–41). Mine funn sier meg at kvinnene har forsøkt å skape en årsakssammenheng, og slik forsøkt å se problemet fra mannens perspektiv. Dette kan ha medført at kvinnene tolket volden som et uttrykk for partnerens sårbarhet, istedenfor å se seg selv som den sårbare parten. Ifølge Bjørnholt (2020) kan kvinner se det som deres oppgave å gi partneren støtte og omsorg. Gjennom å forstå og ta vare på partneren, med følelse av ansvar gjør det vanskeligere å bryte ut (Bjørnholt, 2020, ss. 40–41). Jeg tenker at for noen virker det utenkelig å kunne vise omsorg for samme person som utsetter dem selv for smerte og fare. På den annen side tror jeg det skaper mening for kvinnene å stille opp for voldsutøver hvis de anser han som syk. Dette bekreftes av Rosten (2020) som sier at offeret kan se seg selv som en omsorgsfull partner som tar seg av den psykisk syke partneren, og at volden kan skape en mening for voldsutsatte når de tenker at voldsutøver er psykisk syk (Rosten, 2020, s. 95).

5.2 Når frykten styrer valget om å bli

“ He scared me, i was to afraid to leave, I tried many times, but he threatened and hurt me ”
(Storer et al., 2021, s. 6566).

Frykt var gjentakende årsak til at kvinnene ble i voldelige parforhold (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Toleranse vinduet som presentertes i teoridelen viser til hvordan mennesker kan reagere ulikt når de sanser farer (Lillevik, 2019b, ss. 295–296). Hvordan en reagerer på farer kan være med å bidra til forståelse for hvorfor kvinnene valgte å bli

i forholdet. Ved å reagere med unngåelsesadferd kan frys mekanismen slå inn, en kan bli nummen, fjern, føle tomhet og stenge seg av fra omverdenen (Lillevik, 2019b, s. 296). Ved å distansere seg fra volden, tror jeg at det kan føles lettere for kvinnene å leve videre etter voldsepisoden. På den annen side kan en spørre seg hvorfor ikke hyperaktivering slo inn hos kvinnene, hvor kamp eller flukt er mulige reaksjoner (Lillevik, 2019b, s. 296). Jeg tenker at kvinnene kan ha fryktet økt vold om de valgte å flykte eller kjempe. Kvinnene i studiene mine fryktet for egen, barnas og familiens sikkerhet. De fryktet for ikke å ha steder å dra, økonomiske problemer, og frykt for at mannen kunne skade barna hvis han fikk samvær (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Frykt for å ikke kunne beskytte barna mener jeg kan være en årsak i seg selv til at kvinner blir, da de fleste kvinner vil gjøre alt for at barna skal være trygge. Isdal hevder (2018) at det å være observatør kan være verre enn selv å bli utsatt for volden, og at mange voksne ville valgt å selv bli utsatt for vold for å beskytte noen de er glad i (Isdal, 2018, s. 149). Mitt syn er at det er verre for kvinner med felles barn å forlate voldsutøver, da de ikke kan beskytte barna om partneren får samvær eller omsorgsrett. Bjørnholt sier (2020) at frykten for hva som kan skje barna, og det å ivareta barn i ekstrem situasjon påfører mødre store belastninger, og emosjonelt arbeid både i samlivet og etter samlivsbrudd fra voldsutøver (Bjørnholt, 2020, s. 41).

Trusler og risiko var årsaker til at kvinnene fortsatte relasjonen (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Frykt for at voldsutøver skulle gjøre trusler om drap til realitet hvis de gikk opplevdes hos kvinner (Storer et al., 2021). Dette viser meg at mange av kvinnene levde under ekstreme forhold, og ved å forlate så det som sin sikre død og derfor ble værende. Det viser seg at frykten kvinnene oppga ikke er grunnløs, en ser og hører om partner drap både utenlands og i Norge. Noen av drapene skjer mens de er i forholdet, mens andre etter at kvinnen har valgt å gå. «Resultater fra Norge samsvarer med internasjonale studier som viser at mellom 25-65 prosent av partnerdrap har det vært gjentatt partnervold» (Vatnar, 2019, s. 324). Ved å ha opplevd tidligere vold fra partner og trusler om vold vil det kunne føre til at kvinnene lever i konstant frykt for ny vold. I Spenningsfasen kan kvinnene gå på tå hev i frykt for ny vold, da de ikke er sikker når neste volds episode inntreffer som fullfører voldsirkelen (Norsk psykologi forening, 2018).

Kvinnene i studiene oppga frykt for andres personers, instanser holdninger og synspunkter hvis de oppga volden (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). De opplevde å bli møtt med stigmatiserende holdninger og stereotyper (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021). Noen voldsutøverer bruker gas Lightning som en form for mishandling for å bryte offeret ned. Det kan føre til at offeret mister selvfølelsen. Ved gas Lightning manipulerer voldsutøver offeret, som kan føre til at de kan stille spørsmål ved sin egen virkelighet, og slik tvile på seg selv. Det kan bidra til at kvinnen etter hvert tror på det voldsutøveren sier om henne, at hun ikke er verdt noe, at hun selv er skyld i volden da det er hun som provoser ham (Storer et al., 2021). Mine tanker er at kvinner kan miste sin sosiale identitet og tilhørighet, da enkelte voldsutøverer isolerer ofrene sine. «Majoritetens stigma er knyttet til å ikke forlate voldsutøveren» (Bredal et al., 2020a, s. 24). Min tolkning er at stigma kan føre til skam, som medfører at volden skjules. I forsøk på å skjule volden kan kvinnene avise invitasjoner fra venner og familie. Det kan føre til et brutt nettverk, da avisningen kan ses på som om kvinnene ikke ønsker kontakt. Ifølge resultatene var flere kvinner utsatt for psykisk vold (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Min oppfatning er at voldsutøver kan bruke det brutte nettverket mot kvinnene, og si at ingen bryr seg om de, og at det er derfor de ikke har venner eller familie. Ved å sitte igjen med et brutt nettverk, hvor noen kun har partneren igjen, sier det meg at kvinnene kan være redd for å miste den ene personen de tenker bryr seg om dem. Dette illustrerer Isdal (2018) hvor han skriver at isolering er en alvorlig voldsform som kan skape en økt avhengighet til voldsutøver (Isdal, 2018, s. 64).

Skyld, skam, offentlige holdninger og strukturelle faktorer var årsaker til at kvinnene ble i forholdet (Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Ifølge Eriksen (2020) er «Det å omtale voldsofferet i negative termer vanlig i mange miljøer, og i internasjonal litteratur kalles dette victim blaming, altså at man skylder på voldsofferets adferd for å bortforklare voldshandlinger av andre» (Eriksen, 2020, s. 140). Ved manipulasjon, hvor en kan ha blitt fortalt at en selv er skyld i volden, gjentatte ganger at en ikke er verdt noe, og at ingen bryr seg om en, kan føre til at kvinnene etter hvert tror på det voldsutøver sier (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Tanker som at de selv er skyld i volden, tror jeg kan bidra til skam. Slik tror jeg noen tenker at de ikke fortjener noe bedre og fortsetter relasjonen. Ved å søke hjelp eller fortelle andre om volden, kan kvinnene møte på holdninger om at det er deres egen feil, som vil

føre til at de står alene med problemet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Med utgangspunkt i slike holdninger tenker jeg at kvinnene får ytterligere bekreftet hva dem har blitt fortalt av partneren. De er selv skyld i volden, ingen bryr seg om dem og ingen vil hjelpe dem. Jeg anser at kvinner i Norge kan møte på samme holdninger, og at det kan oppleves som at de ikke mottar tilstrekkelig hjelp. Dette bekrefter Isdal (2018) når han forteller «at vi lever i et samfunn hvor ofre ikke er garantert god hjelp eller beskyttelse, og at voldsofre ofte står alene om ansvaret for å takle volden» (Isdal, 2018, s. 278).

5.3 Betydningen av forventninger til forholdet

“Being told by the police that I was doing something to drive him crazy was why I stayed for as long as I did. I blamed myself” (Storer et al., 2021, s. 6570).

Forventninger til forholdet var årsak til at kvinner ble i voldelige parforhold (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Noen kvinner var redd for å bryte ut da de var bekymret for hvordan barna skulle håndtere brudd, mens andre nevnte at barna ønsket å bo med far. Ønsket om å bevare familien som enhet, og en forventning om parforholdet som varig og forpliktende var et fellestrekk hos kvinnene (Bang-Olsen et al., 2022). På den annen side var det ikke egne forventninger til forholdet noen av kvinnene nevnte, de møtte på forventninger og holdninger fra samfunnet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Forventninger om at den mishandlede kan forlate partneren for å opphøre volden, kan gjøre offeret medskyldig (Storer et al., 2021). Dette viser meg at kvinner utsatt for vold kan bære på skam. En skam ved å bli, og skam for å bli sett på som svak. Dette understreker hva Bang (2022) sier som at tanker om hva som kan skje hvis det blir kjent at en utsettes for vold kan bidra til at kvinner blir og at skammen kan virke pasifiserende for alle som blir utsatt for vold (Bang-Olsen et al., 2022, s. 237, 2022, s. 247).

Stigma var en årsak for at kvinner valgte å bli hos voldelig partner (Storer et al., 2021).

Mine studier viste at minoritetsbefolkning slik som afro amerikanske kvinner opplevde frykt for å ikke bli trodd eller frykt for stigma, med tanke på hvordan de var blitt diskriminert igjennom tidene (Storer et al., 2021). Dette mener jeg kan knyttes opp mot Norges historie av stigmatisering og fornorsking av samer. Ved en forhistorie om urettferdig behandling og

stigmatisering på grunn av etnisitet, tenker jeg kan medføre en mistro til samfunnet, som kan føre til at kvinnene ikke forteller om volden eller søker hjelp fra det offentlige. Dette påpeker Eriksen (2020) som skriver at uretten samene ble utsatt for kan ha medført taushet ved partnervold (Eriksen, 2020, s. 136). På den annen side vektlegger Bjørnholt (2020) «at det å være etnisk norsk kvinne utsatt for vold, i seg selv er en stigmatiserende minoritetsposisjon. Da vold verken er akseptert i Norge og at en tar likestilling for gitt» (Bjørnholt, 2020, s. 33).

En annen årsak til at kvinner ble, var at de ikke hadde identifisert seg som voldsoffer mens volden pågikk (Storer et al., 2021). Jeg tenker at noen kvinner skildrer vold som av fysisk karakter, da denne voldsformen er synlig, og slik ikke ser seg selv som voldsofre. Psykisk vold kan være vanskelig å identifisere, da det er vanskelig å sette en grense for hva som er krenkende kommentarer og hva som er psykisk vold (Augusti & Hafstad, 2020, s. 150). Isdal (2018) viser at det kan være vanskelig å innse at en utsettes for vold da det kan påvirke ens selvbilde og verdighet som kan føre til skam og selvforakt (Isdal, 2018, s. 205). Resultatene fra funnene mine viste at kvinner hadde sett på seg selv som sterke, og hadde oppfatninger som at det kun var svake kvinner som utsattes for vold. Det hadde medført at de ikke hadde identifisert seg som offer (Storer et al., 2021).

Kulturelle og religiøse forventninger om ekteskap som en forpliktelse var årsaker kvinner oppga for å bli i forholdet (Storer et al., 2021). Slik jeg forstår blir ekteskap sett på som hellig i enkelte kulturer og trossamfunn. Oppfatningen om at ekteskapet er hellig, kan medvirke til et negativt syn på skilsmisse. Slike synspunkter tenker jeg kan skape økt forventning om at kvinnene skal tilgi partneren og jobbe for å bevare ekteskapet. Bredal (2020) sier at kvinner kan møte fordømmelse av skilsmisse og spesielt blant minoritetsnorske kvinner og majoritetsnorske kvinner fra lukkede trossamfunn. Gifte kvinner kan bringe skam over hele familien hvis hun velger å forlate partneren, og skilte kvinner kan bli sett på med skam (Bredal, 2020, ss. 60–61). Slik jeg tolker, forblir noen kvinner i forholdet i frykt for å bli utstøtt av familie eller trossamfunn.

5.4 Tilgang til ressurser og fravær av ressurser hos kvinner

“I stayed because i was too scared to leave. I also had nowhere to go and no one to help me”

(Storer et al., 2021, s. 6570).

Ressurser og fravær av disse ble nevnt som årsak til at kvinnene ble i forholdet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Kvinner med barn var bekymret for om de hadde råd til å forsørge barna ved samlivsbrudd. Enkelte kvinner var også engstelige for om de hadde råd til advokat utgifter ved en eventuell barnefordelingstvist. Noen av kvinnene opplevde økonomisk vold hvor partner, hadde styrt økonomien, og i enkelte tilfeller også ødelagt deres økonomi (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021). Kvinnene fra funnene som bekymret seg over advokat utgifter bodde ikke i Norge, men jeg ser at det kan trekkes likheter mot norsk kontekst, da advokat bistand også er kostbart her. I Norge har det senere år vært større søkelys på likedelt foreldreskap, som krever et foreldresamarbeid til voldsutøver etter at kvinner bryter ut av forholdet (Bjørnholt, 2020, s. 41). Jeg opplever at dette kan ha styrket fedres rettigheter også i barnefordelingstvister. Etter min mening kan voldsutøveren bruke barna som press middel mot kvinnen som øker frykten for å bryte ut av forholdet.

Kulturelle forventninger, papirløse, og utrygghet var årsaker kvinnene oppga for å bli i forholdet (Bang-Olsen et al., 2022; Bruton & Tyson, 2018; Storer et al., 2021). Studiet viste at noen kvinner ble isolert som en del av voldsregimet (Bang-Olsen et al., 2022; Storer et al., 2021). Ut fra min oppfatning er kvinner som kommer til Norge for å gifte seg, eller for familiegjening i en ekstra utsatt posisjon. Ved å forlate familie, venner, samfunn, kultur og språket de kjenner, for å bo med partner og eventuelt svigerfamilie kan medføre isolasjon uten å bli oppdaget. Kvinner som ikke behersker språket, deltar i arbeidsliv eller sosiale aktiviteter har kun informasjonen de rundt henne deler. Slik tenker jeg at voldsutøverer får større makt, da de kan unnlate eller feilinformere kvinner om deres rettigheter. Med et slikt utgangspunkt og mangel på egen økonomi, eller norsk statsborgerskap mener jeg kan skape en økt avhengighet til partneren. Jeg tror også enkelte kvinner kan frykte deportering til hjemland, hvor de kan oppleve å ikke få støtte for valget sitt, da mannen er overhodet i enkelte kulturer. Øverli & Bergman (2019) forteller at dette også ses blant samer hvor tilhørigheten er knyttet opp i det samiske miljøet. De kan være økonomisk avhengig av ektefellen, og ved å melde fra om vold kan det føre til

ekskludering fra familien, som kan føre til at de føler at de bare må finne seg i volden. Samtidig viser forskning at i minoritetsfamilier er det den kollektivistiske tankegangen, der kvinner og barns rettigheter er underlagt storfamiliens interesser har noe å si om kvinnene forteller om volden (Øverli & Bergman, 2019, ss. 154–156).

5.5 Kildekritikk og metodediskusjon

Jeg valgte litteraturstudie som metode. Jeg så det som den mest hensiktsmessige måten å besvare problemstillingen min, i henhold til oppgavens omfang og begrensning av tid. Da jeg valgte et sensitivt tema som vold tenker jeg at det var rett valg av metode, da sensitive spørsmål kan føre til re traumatisering av informanter.

Reliabilitet betyr pålitelighet, og er viktig for å kvalitetssikre forskningen. Dette viser en gjennomskiktighet fra forskeren ståsted, og viser at funnene og presentasjonen er til å stole på (Dalland, 2017, s. 58). Ved grundig forklaring av alle stegene i prosessen og ved hjelp av skjemaer og litteraturmatriser samt vedlegg av søkeprosessen, vises gjennomskiktigheten av studiet.

Validitet står for relevans og gyldighet, som vil si at det som måles må ha relevans for problemet som undersøkes (Dalland, 2017, s. 40). Jeg mener jeg har vært grundig i arbeidet med å finne artikler som var relevante i forhold til min problemstilling. Det ble gjennomført ved hjelp av inklusjons og eksklusjons kriterier, slik at jeg kunne finne kvinnes egne årsaker til at de ble i forholdet. I resultatkapittelet og drøftings kapittelet har jeg prøvd å løfte frem kvinnenenes egne årsaker til at de ble i det voldelige parforholdet. Dette bidrar til å gi meg mer inngående kunnskaper om kvinnenenes egne opplevelser, erfaringer med vold, og hvorfor de likevel ble i forholdet hvor de utsattes for vold av mannlig partner.

Selv om jeg så artiklene som valide til å besvare min problemstilling, kan det tenkes å ha påvirket studiens validitet og reliabilitet. Valget falt på en norsk (Bang-Olsen et al., 2022), en australsk (Bruton & Tyson, 2018) og en amerikansk (Storer et al., 2021) artikkel. Den norske hadde 6 informanter, den australske 12 informanter, mens den amerikanske var basert på en større undersøkelse som kom frem på Twitter hvor det var 140 informanter. Ut fra de 140

informantene var utvalget i undersøkelsen kun de som hadde bodd med voldsutøveren på tidspunktet volden fant sted, og kun de som kunne skrive på engelsk. Samtidig var det både menn og kvinner i både heterofile og homofile forhold som var informanter i den amerikanske artikkelen. Da min oppgave kun handlet om kvinner som var utsatt for vold av mannlig partner, brukte jeg funnene fra artikkelen som var svart fra kvinner i heterofile forhold. Dette vil si at jeg ikke er sikker hvor mange informanter jeg satt igjen med fra den amerikanske artikkelen.

Ved å velge utenlandske artikler, kan det tenkes å påvirke overførbarhet til norsk kontekst. Jeg kan ha feiltolket og lagt til en annen betydning enn det som var ment da etnisitet og forståelse av vold er ulik innenfor både land og folkegrupper. Det kan tenkes at artiklene er skrevet for et annet formål eller en annen profesjon. Dette har jeg tatt høyde for ved å bruke faglitteratur og andre pålitelige kilder, som viser at temaet har relevans innenfor norsk kontekst og sosialt arbeid (Thidemann, 2019, ss. 74–80). Allikevel kan det tenkes at andre hadde kommet frem til andre resultater da mennesker tenker og tolker forskjellig.

Egen forforståelse kan også ha påvirket mine valg av artikler. Det kan tenkes at om jeg hadde valgt andre artikler at jeg hadde kommet frem til andre årsaker for at kvinnene ble i det voldelige parforholdet. Deltakerens personlige opplevelser og årsakene for at de ikke gikk ble beskrevet i artiklene. Med tanke på min forforståelse kan det tenkes og hatt innvirkning av min tolkning og prioritering av data. På den annen side har studien gitt meg et større og åpnere innblikk i temaet om vold i nære relasjoner.

6.0 KONKLUSJON

Denne oppgaven viser at kvinner som er utsatt for vold i nære relasjoner ikke er en ensartet gruppe. Partner volden berørte kvinner fra ulike aldersgrupper, land, kulturer, og etnisitet. Min problemstilling: *Hvilke årsaker kan bidra til at kvinner blir i et voldelig parforhold?* viste seg å være mange. De var både strukturelle og individuelle, og påvirket hverandre i kvinners valg om å bli hos en voldelig mannlig partner. Hos kvinner som selv hadde valgt partner var kjærligheten til partneren en sterk årsak til at de ble. Hos kvinner som ikke hadde valgt partner selv var det fravær av ressurser som økonomi, jobb og nettverk som var hoved årsaker. På den annen side er det ikke ensbetydende at disse årsakene skiller kvinnene som hadde valgt partner selv, da kvinnene uavhengig av etnisitet og kultur oppga bekymringer angående økonomi og ressurser. Samtidig som kvinner som lever i arrangerte ekteskap kan føle kjærlighet for partneren.

Enkelte kvinner tenkte at mannen var syk, og slik skapte volden mening. De hadde håp om at han skulle bli frisk, og håpet han skulle bli snill som i starten av forholdet. Kvinner fra visse kulturer og trosretninger møtte på press fra familie, venner og religiøse ledere. Det ble sett på som skam å skille seg, hvor kvinnene ble oppfordret til å bli værende i forholdet. Kvinner med felles barn bekymret seg for sikkerheten til barna om de valgte å forlate forholdet, i frykt for at mannen skulle få omsorgsrett eller samvær. Det som gikk igjen hos de fleste var skammen de bar på, og redsel for gjentakende vold som årsak til at de ble. Oppgaven viser at kvinners sårbare posisjon kan medføre vanskeligheter i å bryte ut, da valget om å bryte ikke bare berører dem selv, men barna, partner, familie, svigerfamilie, storfamilie, venner, kirkesamfunn og liknede.

Det at kvinner ofte står alene med volden sier meg at det trengs mer opplysning, og åpenhet om vold i nære relasjoner. Dette for å bryte skammen og stigmatiserende holdninger som at det er kvinnenes skyld, og at de blir frie fra volden om de forlater partneren. Jeg tenker at for sosial arbeideren er det viktig å kunne sette seg inn i kvinnens ståsted og forstå presset de er under. De burde kunne se at kvinnene lever i spenningsfeltet Individ og samfunn, hvor de møter ulike forventninger og holdninger som vil kunne pasifisere dem i valget om å forlate voldsutøver. Etter min oppfatning trenger sosialarbeidere å kjenne til reaksjonsmønstre hos kvinner utsatt for vold slik at de ikke tillegger kvinnen ekstra belastninger eller re traumatisering.

7.0 LITTERATURLISTE

- Alta krise- og incest senter. (u.å.). *Voldssirkelen*. Hentet 10. mars 2023, fra <https://www.altakrise.no/no/Voldssirkelen.html>
- Augusti, E.-M., & Hafstad, G. S. (2020). Sammenhenger mellom opplevd kontroll fra foreldre og vold mot barn og ungdom. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 145–166). Cappelen Damm akademisk.
- Bang-Olsen, I., Bjørnholt, M., Hauge, M.-I., & Kiamanesh, P. (2022). Voldsutsatte kvinners oppbruddsprosesser. *Fokus på familien*, 50(3), 234–252. <https://doi.org/10.18261/fokus.50.3.5>
- Barstad, A. (2014). *Levekår og livskvalitet: Vitenskapen om hvordan vi har det*. Cappelen Damm akademisk.
- Bjørnholt, M. (2020). Vold, kjærlighet og makt i likestillingslandet. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 31–46). Cappelen Damm akademisk.
- Bredal, A. (2020). Minoritetsnorske og majoritetsnorske kvinners erfaring med partnervold. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 47–65). Cappelen Damm akademisk.
- Bredal, A., Eggebø, H., & Eriksen, A. M. A. (2020a). Mangfoldsperspektiver i forskning på vold i nære relasjoner. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 9–30). Cappelen Damm akademisk.
- Bredal, A., Eggebø, H., & Eriksen, A. M. A. (Red.). (2020b). *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge*. Cappelen Damm akademisk. *199 Sider
- Bruton, C., & Tyson, D. (2018). Leaving violent men: A study of women's experiences of separation in Victoria, Australia. *Australian & New Zealand Journal of Criminology*, 51(3), 339–354. <https://doi.org/10.1177/0004865817746711>
- Dalland, O. (2017). *Metode og oppgaveskriving* (6. utg.). Gyldendal.
- Ellingsen, I. T., Kleppe, L. C., Martinsen, K. H., & Vindegg, J. (2021). *Sosionomen i situasjonen*. Universitetsforlaget. *142 Sider
- Eriksen, A. M. A. (2020). Omfang av vold og seksuelle overgrep blandt samer og ikke-samer. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 127–144). Cappelen Damm akademisk.

- Fellesorganisasjonen. (2015). *Yrkesetisk grunnlagsdokument for barnevernspedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsvitere.*
- FNs verdenserklæring om menneskerettigheter. (1948). <https://www.fn.no/om-fn/avtaler/menneskerettigheter/fns-verdenserklaering-om-menneskerettigheter>
- Goffman, E. (2009). *Stigma om avvigerens sociale identitet* (2. utg.). Samfundslitteratur.
- Helgesen, L. A. (2008). *Menneskets dimensjoner lærebok i psykologi*. Høyskoleforl.
- Isdal, P. (2018). *Mening med volden* (2. ut). Kommuneforl. *278 Sider
- Justis-og beredskapsdepartementet. (2013). *Et liv uten vold*. regjeringen.no. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/et-liv-uten-vold/id733697/>
- Klinikk for krisepsykologi. (u.å.). *Hva er unngåelsesatferd?* <https://krisepsykologi.no/informasjon/informasjon-og-rad/unngaelsesatferd/>
- Levin, I. (2021). *Hva er sosialt arbeid* (2. utg.). Univeritetsforlaget.
- Lillevik, O. G. (2019a). Fenomenforståelse—Vold i nære relasjoner. I O. G. Lillevik, J. S. Salamonsen, & I. Nordhaug (Red.), *Vold i nære relasjoner: Diskurser og fenomenforståelse* (1. utgave, ss. 13–23). Gyldendal.
- Lillevik, O. G. (2019b). Stress og avmaktsbevisst omsorg. I O. G. Lillevik, J. S. Salamonsen, & I. Nordhaug (Red.), *Vold i nære relasjoner: Diskurser og fenomenforståelse* (1. utgave, ss. 290–311). Gyldendal.
- Lillevik, O. G., Salamonsen, J. S., & Nordhaug, I. (Red.). (2019). *Vold i nære relasjoner diskurser og fenomenforståelse*. Gyldendal. *336 Sider
- NKVTS. (2014). *Vold og voldtekt i Norge en nasjonal forekomststudie av vold i et livsløpsperspektiv* (Nr. 1). Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress a/s.
- Norsk psykologi forening. (2018, april 16). *Vold i nære relasjoner*. <http://www.psykologforeningen.no/publikum/videoer-om-psykisk-helse/videoer-om-livsutfordringer/aa-vaere-offer-for-vold-i-naere-relasjoner>
- Rosten, M. G. (2020). En (tro) verdig utsatt? Menns fortellinger om vold fra en kvinnelig eller mannlig partner. I A. Bredal, H. Eggebø, & A. M. A. Eriksen (Red.), *Vold i nære relasjoner i et mangfoldig Norge* (ss. 87–106). Cappelen Damm akademisk.
- Røkenes, O. H., & Hanssen, P.-H. (2012). *Bære eller bryte: Kommunikasjon og relasjon i arbeid med mennesker*. Fagbokforlaget.

- Storer, H. L., Rodriguez, M., & Franklin, R. (2021). “Leaving Was a Process, Not an Event”: The Lived Experience of Dating and Domestic Violence in 140 Characters. *Journal of Interpersonal Violence*, 36(11–12), NP6553–NP6580.
<https://doi.org/10.1177/0886260518816325>
- Thidemann, I.-J. (2019). *Bacheloroppgaven for sykepleiedtuder—Den lille motivasjonsboken i akademisk oppgaveskriving* (2. utg.). Universitetsforlaget. *128 Sider
- Utdannings- og forskningsdepartementet. (2005, desember 1). *Rammeplan for 3-årig sosionomutdanning*.
- Vatnar, S. K. B. (2019). Partnerdrap omfang, tidlig identifikasjon og forebygging. I O. G. Lillevik, J. S. Salamonsen, & I. Nordhaug (Red.), *Vold i nære relasjoner: Diskurser og fenomenforståelse* (1. utgave, ss. 312–329). Gyldendal.
- Wikipedia. (2022). Emneknagg. I *Wikipedia*.
<https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Emneknagg&oldid=22958940>
- Wikipedia. (2023). Twitter. I *Wikipedia*.
<https://no.wikipedia.org/w/index.php?title=Twitter&oldid=23246936>
- World health organization. (2021, mars 9). *Violence against women*. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/violence-against-women>
- Øverli, I. T., & Bergman. (2019). Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep i samiske samfunn. I O. G. Lillevik, J. S. Salamonsen, & I. Nordhaug (Red.), *Vold i nære relasjoner: Diskurser og fenomenforståelse* (1. utgave, ss. 143–162). Gyldendal.

1. VEDLEGG: SØKEHISTORIKK

Søkehistorikk, fritt etter Thidemann (2019).

Database	Søkeord	Inklusjon	Funn	Eksklusjon	Funn	Artikler som ble valgt
Oria	Vold i nære relasjoner	Vold mot kvinner, menn og barn i nære relasjoner Hvor både kvinner og menn kan være voldsutøver Artikler som var eldre enn 2017	223	Nære relasjoner Fagfellesvurderte artikler 2017-2022	25	0
Oria	Vold i nære relasjoner mot kvinner	Vold i nære relasjoner hvor både kvinner og menn kan være voldsutøver	48	Kvinner som opplever vold i nære relasjoner Fagfellesvurderte artikler 2017-2022	7	0

		Artikler eldre enn 2017				
Oria	Hvorfor forlater ikke kvinnen voldelig partner	Partner som i kvinner og menn Artikler eldre enn 2017	0	Kvinner som ikke forlater voldelig partner Fagfellesvurdert artikler 2017-2022	0	0
Idun	Vold i nære relasjoner	Kvinner, menn og barn Artikler som var eldre enn 2017	1478	Nære relasjoner Forskningsartikkel 2018-2023	184	0
Idun	Vold i nære relasjoner mot kvinner	Utøvere av volden kan være både kvinne eller mann Artikler eldre enn 2017	798	Vold mot kvinner i nære relasjoner Forskningsartikkel 2017-2023	119	0
Idun	Hvorfor forlater ikke	Partner som i	14	Kvinne som forlater parforholdet	1	1 Artikkel <i>Voldsutsatte</i>

	kvinner voldelig partner	kvinner og menn Artikler eldre enn 2017		Forskningsartikkel 2017-2022		<i>kvinnens oppbrudds prosesser</i>
Academic search premier	Domestic abuse against Women	Kvinner og menn som Utøver vold Artikler eldre enn 2017	51	Vold mot kvinner i nære relasjoner Peer Reviewed 2017-2022	15	
Academic search premier	Domestic Violence towards Women	Kvinner og menn som Utøver vold Artikler eldre enn 2017	62	Vold mot kvinner i nære relasjoner Peer Reviewed 2017-2022	20	2 Artikkel <i>Leaving violent men: A study of women`s experience of separation in Victoria, Australia</i>
Academic search premier	Why women don't leave domestic partner	Kvinner og menn som Utøver vold	971	Vold mot kvinner i nære relasjoner Peer Reviewed 2017-2023	50	

		Artikler eldre enn 2017				
Academic search premier	Battered women syndrome	Kvinner og menn som Utøver vold Artikler eldre enn 2017	18	Vold mot kvinner i nære relasjoner Peer Reviewed 2017-2023	18	
Academic search premier	Dating AND domestic violence	Kvinner og menn som Utøver Vold Artikler eldre enn 2017	263	Nære relasjoner Peer Reviewed 2017-2023	50	3 Artikkel <i>Leaving was a process, Not an event”: The Lived Experience of dating and Domestic Violence in 140 Characters</i>

(Thidemann, 2019, s. 89).